

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Béczen:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyitlár petisora 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedés.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitlárak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai öngyógyító szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

A nő és a család.

A családot közönségesen az emberi társaság ősi parányának, alakulásának tekintjük. Szerkezete hosszú ideig, talán ezer évekig pátriárkai volt: uralkodó vonása az állandóság, az ősök erkölcséhez és a törzs hagyományaihoz való ragaszkodás. A család és az állam szerkezetében ősidőktől fogva sok a hasonló vonás, ezért nem maradhatott el egymástól a változásban és a fejlődésben. A hajdan-korban a család fő hatalma korlátlan. A házasság rendszerint a politikai érdekeket szolgálja s nem a szív érdekeit. Természetes, ha az így alkotott házban az asszony eszköz s a gyermekek semmik.

A régi Babylonban a leányokat elár verezik, a thrákoknál a nőt férje sírjánál fölaldozzák, a görögöknél el volt zárva a külső szerepléstől, mert az asszony tökéletlen lény a férfival szemben; sőt Rómában is elég alárendelt szerep jut neki. A keresztény vallás új elvet hirdet: elismeri az anya hivatásának szentségét; ezzel s a felebaráti szeretettel oly erőket hozott működésbe, melyeket a pogány társadalom megvetett vagy nem ismert. A középkor női ismét visszaesnek az alárendeltség szerepébe férjeikkel szemben; az atyai, családi hatalom jó előtérbe.

A közérkölciség fogalmának sokat kel

lett tisztulni és haladni, míg az alantas helyzetű nőtől hitves és feleség lett, ki férje sorsának igazi részese, a család belügyeinek vezetője, a gyermekek erkölcsiségének szerzője. A családfőnek igen sokat kellett emelkedni észben és szívben, míg házastársá és gyermekei atyjává tudta magát alázni.

A renaissance (irodalmi újjászületés a középkor végén) indítja meg a nő helyzetében a megújodást. A nő ép oly tagja az emberiségnek, mint a férfi, neki szintegy egyéni életet kell élni, mint a férfinak. Ma a család a nőé, melyet véd s fentartja erélylyel. erkölcsessel, neveléssel s ő formálja azokat, kik a nemzeti élet folytatói lesznek azzal a szeretettel, mely a mai család ősz szekötő kapcsát képezi.

Ha az asszonyok tudnák, hogy mily fontos szolgálatot tesznek a gyermekneveléssel, soha sem kíváncsozának ki a családból, éppen ezért a női emancipáció kérdése könnyen elejthető. A nő azért van teremtve, hogy a férfi keserményéből éljen, hogy a házban gyermekei érzésmódjában a jó erkölcsöt teremtsen, a nemes érzéseket szője s ezen a czímen legyen a társas haladás fölélvezője. Mihelyt az asszony mint a férfi politikai és társadalmi egyenjogú társa kilép az élet küzdterére; elveszti lába alól az egyedül jogosított talajt, a tűzhely

tűressé, hideggé lesz s a családi kör költözködő természetet ölt. A család összetartó kapcsa a szív, s ha a nő nem ennek képviselője, hanem a kenyérkereső érdekeknek, azzal kitelepítettük a családot az utcára, a társadalomba. De ellene mond a női emancipációnak az életlen, lélektan és állambiztonságban is. A nő testi és lelki szervezete szerint a lehető legtöbb, a mit tehetünk, ha jól fegyvereztet elméket adhatunk a társadalomnak, kik érző és értelmes anyák s a társadalom diszei lesznek, de a kiktől nem várhatjuk, hogy az irodalmat, tudományt vagy a művészetet előbbre vigyék kutatással vagy találmánnyal.

Ez azonban nem azt teszi, hogy a nő ne neveljük, sőt éppen művelnünk kell. Ha a férfit oktatjuk, csak egy embert nevelünk de ha a nőt oktatjuk, egyszermind környezetét is műveljük; központi fényt gyújtunk, melynek sugárzása kiterjed a családi körrel a nemzeti nagy családra. A leendő anyák alapos nevelését kötelességé teszi maga a nemzet fennmaradása is, melynek elsőrangú tényezője a család.

Az új vagy jelenkori ember a családot tekintethi a rohamos haladás közepette boldogsága legtermészetesebb forrásának. A nő teszi, hogy a családi kör erkölcsiségünk iskolája, testi és szellemi életünk megújulásának veteményes kertje, a hol gyermekeinkben élünk, s a belőlünk sugárzó

A „Muraközi” tárczája

Egy óra az erdőn.

Irta: Bús Lovag.

A szeretőm elhagyott, férjhez vette egy vasuti bakter.

A család! még a lakodalomra se hívott meg, de azért elküldtem ám neki az esküvő napján a tulipános keszkenőt, meg a kupikék vizigót.

Kint lakott özvegy anyjával a faluvégén.

Ott ösmerkedtem meg vele pataki deák koromban. Abban állapodtunk meg, hogy ha rector leszek valahol a Bodrogközön, hazaviszem s boldogan fogunk élni.

Dehát Julcsa nem várt.

Megkérte a harangozóék Janija, aki most jött haza a katonaságtól s menten vonalór lett az államvasútkon.

Irgyelt állása volt, nem versenghettem vele, minthogy még én csak a Pirók kántor bojtárja voltam, — no meg Pénzes jegyző mellett irogattam — sovány ebédért.

Hát lsten neki! ezen sem segíthetünk

Nem vettem többé az útam a faluvég felé; minek is? — Julcsa már idegen határon volt.

Neki-neki bolyongtam a Nagy rétnek. — Hol a tavi szárnysók hápogásában, bölömbika panaszos bűgásában, hol meg a buja rét ficzánkólo bikanyájában gyönyörködtem...

Perzselő meleg volt; sehol egy pásztor-tanya, sehol egy karám.

A nap erősen a pusztának öblözött; a kaszáló tarka viránya bágyadtan hajtotta le apró fejcskéjét.

Az egető nap elől menekülnöm kellett.

De hová?

A Bodrog partján terül el az öreg Long-erdő; ott jó hűsre lelek, sőt izdadt tagjaimat a hideg hullámok üdítő habjaiba merithetem...

A sűrű tölgyek sötét koronája egymásra omlott és árnyas sátorot vont körülöm fejem fölő.

A közel a r d ő községhben delet harangoztak.

Az anyatermészet e pompás templomában ütötte meg föhajtottam. Úgy tetszett, mintha a falevelek viszonzották volna. — Azt hiszem, velem éreztek.

Átadtam magam gondolataimnak.

Julcsa jutott eszembe.

Eh! elűzöm fejemből, el szívemből.

Dúdolni kezdtem, mint aki v a k é j j e l egyedül van és fél...

A csöndes folyású Bodrog rithimicus moraja andalítólag hatott reám; csapodár poezis szállotta meg lelkeket s versbe szedtem a kavargó habokat és hullámzó kalászkokat, zúgó fürgeteget és kaczer esti szellőt.

De akármit tettem, mindig csak Julcsa darázs-deréka, meg csabosan másolygó arcza jelent meg előttem.

S míg szorongó szívvel iparkodtam: e képtől szabadulni, valami ezüstcsengésű des hang hasított át az erdei léget, mire csakhamar a haraszt zörgése vegyült.

Talán egy oltévedt „bari. — úgy véliem s kiléptem a haragos zöld lombok alul.

Egy őzike törtélett felém; nagy szemeiből

kövérr könnyeseppék hullottak; — mintha sirt volna.

Hozzám simult a szelid vad s fárajtan lábaimhoz omlott.

Szemügyre vettem: nincs-e megsebezve? — Nem volt... Nyarán piros szalagon picziny öngöng függött.

Erről ráismertem a — Julcsa jószágára.

Megint zaj támadt, léptek zaja. — Egy sugár nő alakja kezdett kibontakozni a sűrű erdő fiatal fái közül. Ez is felém tartott.

Julcsa volt — kisirt szemekkel.

Kérdő tekintetemre azt felelte, hogy szörnyen boldogtalan.

— Őzikemmel utra keltem, ha majd falumba érek, az uraságnál szolgálatot fogok keresni.

Uram fia!... mi érthette?

— Jani mást szeret. Egy hete, megjött régi kedvese, azóta nem szivelhet.

Vigasztaltam, mind hiába.

Letelepedtünk a tisztásra. Elmondta, 'hogy édes szülője akarátának engedett, midőn férjhez ment; de akkor is engem szeretett. Most meg éppen nem akar tőlem megválni s ide is azért jött, mert hallotta, hogy gyakran szoktam kirándolni. Mióta annak a rossz embernek a régi szeretője nála termett, naponként ellátogat az erdőbe de nem találkozhatót velem; most azonban kedvezett neki a jó szerencse, hát nem akar többé elhagyni. Már voltak is a tiszteltesnél, ki czélszerűnek találja az elválást. — Özvegy anyja még ugyan nem tudja, de — reményli — nem fogja meggátolni tiszta szándékában, ha föltárja előtte szerencsétlen helyzetét.

Igazán megsajnáltam s mélyen szemébe néztem.

Julcsa oly Ártatlanul tekintett reám, hogy

életben magunk megsokszorozódunk, s az által, hogy az ifju nemzedék létünket a térben és az időben tovább folytatja, már e földön részesülünk a halhatatlanságban.

Ily fontos állása lévén a nőnek családi életünkben; államfentartási szempont] azok minél praktikusabb irányu nevelése, miről egyik közelebbi cikkünkben van szándékunk bővebben szólni.

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közi: Bergl Sándor első budapesti szabadalmi írodája VI. Andrassy-ut 30. sz.

Szemüveg színvakok részére. Jelen találmány tárgya egy oly készülék, melynek használatával a színeket felismerhetik. A készülék a tarka üveg sa játságán alapszik, azaz az üveggel egyenlő színű tárgyakról jövő fénysugarak kevésbé absorbálódnak, mint a másképen festett tárgyakról jövő sugarak. Legjobban absorbálódnak a kiegészítő színek fénysugarai. Fontos szerepe van e készülékben a prizmának, melylyel a fénysugaraknak más irány adható. A találmány szabadalmi igénypontja következőképp hangzik: »Az egyik oldalán sima, a másik oldalán két vagy több metszett lapra köszörült üveg épen annyi tarka üveggel egy szemüveggé való egyesítésé.

Természetes színű fényképek Természetes színű fényképek előállítása mind ez ideig lehetetlennek tartott, de most Vogel tanár és Ulrich chromolithographus megcáfolták ezen nézetet. Természetes színű fényképek előállításánál földolog a foto mechanikai nyomási eljárás, mely három lap alkalmazásával az eredeti tárgy minden színárnyalatát a legnagyobb hűséggel visszaadja. Mint tudva van, minden szín előállítható a három alapszín (sárga, vörös és kék), bizonyos arány szerinti összekeverése által. Ezen alapszik ez új eljárás és ezért használnak itt három, egy sárga, egy piros

és egy kék lapot egymásra fektetve. — A »Magdeb. Zeit.« szerint igen meglepő, hogy ezen három színes lapot a fotografia önmaga állítja elő, ha a készülék lencséje elé párhuzamos tükörívvel közé zárt folyós oldatot tesznek, melyet találon »szűrő« nek neveznek és amely csak sárga, vörös vagy kék sugarakat bocsát keresztül. Aki tudja, hogy minő különböző a színek összététele, az méltán csudálkozhatik azon, hogy lehetséges volt módot találni azokat ama három alapszínre szétbontani. Habár minden színárnyalat e három színből előállítható, még sem bizonyos, hogy a természetben minden színárnyalat ilyen keverék után jött létre. Azért a további észleletekig tartuk e kérdést függőben, habár a gyakorlatban minden színérték maradék nélkül a három színes lapra hozható, mégis az erős megközelítést tételezzük csak fel. Ezt bizonyítják a képekről mint pl. tájképekről felvett legkéleltesebb utánzatok, habár az utóbbiak lefényképezése sok nehézséggel jár. Élő személyekről természetes színű fényképet előállítani még nem sikerült. A természet színei ezen eljárással szemben merevebben viselkednek, mint az egyszerű keveréssel előállított mesterséges színek. Már most is annyira kifejlődött ezen bár még nem tökéletes eljárás, hogy nemcsak joggal sorolható a grafikus művészetek közé, ha nem előreláthatólag e téren lényeges változásoknak lesz okozója.

Elektromosság és vallás. Mint tudva van, a zsidóknak elvagyon tiltva szombaton lángot, vagy bármily nemű tüzet meggyújtani. Angolországban egy orthodox zsidó szerette volna a kérdést megoldani: vajon vét e vallása törvényei ellen, ha szombaton elektromos fényt idéz elő. E kérdés megoldása céljából Crookes tanárhoz fordult, ki oda nyilatkozott, hogy a régi keleti vallások tűz és láng alatt anyagok elégését értették. ennél fogva egy elektromos lámpa izzása vallási szempontból nem tekinthető tűznek.

Az aluminium mint fényforrás. Dillon vegyész az aluminium egy új alkalmazására hívja fel figyelmünket. Ha szalag vagy poralaku aluminiumot meggyújtunk, akkor az fényesen, világító lánggal ég. Az aluminium világító ereje megközelíti a magnéziumét, egyuttal az előbbi czélszerűbb használni, minthogy olcsóbb és nem füstöl. A fényképészetben legjobb eredménnyel használják fényforrásul az 1 súlyrész aluminium-porból, egynegyed súlyrész licopodiumból (korpa fűmag) és fél súlyrész ammoniumnitrátból álló keveréket. A hatás még fokozható opigénnak a keverékhez való vezetése által.

Lámpa meleg-ellenző ernyővel. Valamennyi világító készülékeinknek, egésünk bennük akár világító olajt, vagy világító gázt, akár petroléumot vagy más alkalmas anyagot, fő hibája, hogy sugárzó meleget fejleszt, mely az ily lámpák közelében való munkálkodást tühettelenné teszi Dr. Schlömilch O. drezdai lakos szabadalmazott meleg ellenzőjével az említett bajon szegithetünk. A találmány lényegileg egy félhold keresztmetszetű, kettős köpenyű és állászó üveg ernyő. Az ernyő ürege olyan fo'yadékkal (pl. timsóoldattal) van megtöltve, mely a meleget jobban absorbálja, mint a fényt. A meleg ellenző ernyő csekély módosítással a gázlámpákon is használható.

Hová lesz az arany? Egy francia tudós, így beszéli a »Gil Blas«, már hosszabb ideig azon kérdés megoldásával foglalkozik, hogy a föld nemes ércei hová lesznek. Statisztikai számítás alapján kimutatta, hogy az amerikai orvosok évenként

800 klg. aranyat használnak fel lyukas fogak plombirozására. Az elhasznált arany mennyiség értéke 2 és fél millió frank. Tehát 800 klg. arany az emberek ejhalalozásával, a lyukas fogakkal együtt, visszajut ismét a földre. Ha ez még három századig így tart, akkor Észak-Amerika temetőiben 750 frank értékű arany lesz felhalmozva, mely pedig igen közel áll az amerikai Egyesült Államokban jelenleg forgalomban levő arany pénz mennyiségéhez.

Sodrony-üveg. Az üveg ipar téren kétségen kívül az ujkor legfontosabb találmánya a sodrony üveg; azaz egy oly üveg, a mely még folyós, vag alakítható állapotban fém vagy sodrony betéttel lett el-látva. Ezen sodrony-üveg sajátágai a legnagyobb mértékben meglepők. Mig egy közönséges üveglap a nyílt tűznek kitéve, néhány percz múlva összeomlik, addig a sodrony-üveg a legszélsőségesebb hőmérséklet-változást, sőt a nyílt tüzet is kiállja a nélkül, hogy összetörnék. Sőt kiállja, ha nagyon felhevített állapotban hideg vízzel le-öntjük. Az ezáltal benne keletkezett szakadások és hasadások daczára nagy tartóságból mit sem veszít, mert az üveg a sodronybetéttel megtartja benső összekötését. Ezen előnyös sajátágok és nevezetesen a hirtelen törés elleni teljes biztonság a sodrony-üveget sok technikai célra igen értékesé teszik. Minthogy állóedényeket is készíthetünk sodrony betéttel, azért ezen üveg a vegyi iparra nagy fontos-sággal bír és igen óhajtható dolog, hogy ebben az irányban minél előbb tétessenek kísérletek.

Különfélék.

— **Dr. László Károly** kir. tanácsos megyei főorvos ur Ó nagysága e hó 10-én Perlakon, 11-én Csáktornya és Stridón, 12-én a vend vidéken a koléranak a keleten való fellépte alkalmából a hatóságok egészségügyi intézkedését felülvizsgálendő, körutat tett.

— **Ginevezés** Kassai Nándor, alsó-lendvai polg. isk. rajztanárt a közokt. miniszter a nagy-kállói főreáliskolához rendes tanárrá nevezte ki.

— **Helyezés.** Tóth Sándor, helybeli adótitst hasonló minőségben a letenyei adóhivatalhoz helyeztetett át.

— **Iskúv.** Lubicz Károly, mura-királyi vasuti tiszt Draskoveczan oltárhoz vezette Czár János vendéglős leányát Jozeft.

— **Halálozás.** Werbáncs Nándor mura-királyi körjegyző 2 éves leánya Gizella hosszas szenvedés után meghalt Nugodjék békével!

Alsó-Lendva szőlőiben is konstatalta a kiküldött fillokszera biztos a fillokszera fel-léptét.

— **Muraköz felsővidék** szőlőhegyeit, teljesen ellepte a fillokszera és perenospora. A mult héten Fuss Antal tapolczai vinczellér iskolai igazgató, fillokszera biztos Vranstics Károly főszolgabíróval tüzetes vizgálat alá vette a muraközi szőlőket és sajnos tapasztalatokat tett, amennyiben az egész vonalon meggyőződött a fillokszera és perenospora pusztításáról, de egyuttal Muraközben a szőlőbirtok primitiv kezeléséről is. A nép mit sem törődik az okzerü meg-munkálással, a kapálással, gyomláással, a tőkék felujtásával stb., annál kevésbé a védekezéssel. »Hisz ezek rétek, nem szőlők!« — kiáltott fel a biztos, látván a tőkék és karók fölé emelkedő fűvet a szőlőkben. Vranstics főszolgabíró ur az ő ismert buzgalomával az intézkedéseket azonnal meg-

hinnem kellett szavainak. — Szivem legalább úgy parancsolta.

Rá akartam birni, térjen haza, hanem ő vonakodott engem elhagyni. Végre azzal győztem meg, hogy ide asszonyok járnak falunkból száraz ágakat szedegetni s ha együtt találnak bennünket, otthon szeláiban elmesélik: akkor aztán oda lesz a becsület.

Az okos asszony hajtott a szép szóra. — Eltávozott...

Vacsernyére eisőt harangoztak; délután egy óra lehetett.

En is haza vettem utamat.

A forróság — mint előbb — ép oly elviselhetlen volt. Talpam alatt csakugy sístertgett a fű az izzó melegőtől.

Bánatos arczom mindenkinek föltűnt a faluban, de okát hasztalan kérdezték tőlem...

Harmad napra a Julcsa anyjával találkoztam. Az öreg asszony megtörtnek látszott.

Kérdeztem tőle; hová ballag? — A szomszédos székvarosba orvosággért

— Istenem, hát mi baj van?

— Hm! nagy csapás. Julcsa három napja fekszik, színet nélkül félbeszél. Az orvos ur azt mondja, hogy — meghibbant az elméje,

Meglátogattam... Julcsa többé nem ösmert reám.

Férje hűtlenségén hosszasán tépelődött s aztán így szólt:

— Ugy-ugy fodros habok, simuljatok tükörre, hadd szedem rendbe fekte hajamat... már megfontam fejemre a lombos tölgyszorut... itt maradok a parton... majd meglát, ha kijő az erdőre... hisz mindig mondogatta, hogy elvesz, ha Janitól elválok...

Szivem elszorult. — Nem hallgathattam tovább a boldogtalant s mélyen megindulva hagytam el a szomorú helyet.

tette. Egyes községekben elrendelte az amerikai szőőtelepek (iskolák) felállítását, egyúttal a fillokszera és perenospora által sújtott felső-vidék adóelengedése ügyében is megtette a lépéseket.

— **Áthelyezés.** Gerés Dénes helybéli postatiszt Nagy Kanizsára a mozgó postához helyeztetett át.

— **Istenitisztelet** A csáktornyai iz. imaházban e hó 18-án Ó Felsége születésnapja alkalmából d. e. 10 óraker ünnepélyes istenitisztelet tartatik, melyre a n. é. közönség, hatóságok, testületek és tisztviselők az izr. hitközség előjárósága és lelkeszsége által teljes tisztelettel meghívottak!

— **Véglegesítés.** A vallás és közoktatásiügyi miniszter Olasz y Teréz mura-szombati elemi iskolai rendes tanítónőt jelen állásában végleg megerősítette.

— **Salamegyei** ált. tanítótestület folyó évi augusztus hó 23. és 24-ik napjaiban Keszthelyen tartandó közgyűlésén részt venni óhajtó vidéki karitások felkérértnek, miszerint elszállásolásuk tekintetében egy levelezőlapon alulirtozh, vagy közvetlen Pöltz Pál fogadóbizottági elnök urhoz forduljanak. Keszthelyen, 1892. aug. hó 7 én Csathó Alajos, járásköri elnök.

— **Felhívataok** azok a t. lakastulajdonosok, a kik képezései növekedésük számára lakást óhajtanak kiadni, sziveskeedjenek ebbeli szándékukat e hó 20-ikáig az intézet igazgatóságánál bejelenteni!

— **Hajutás.** A déli vasut aug. 14. és 20-án, Boldogasszony és Szent István napja alkalmából mérsékelt áru menetérti jegyeket ad a kirándulóknak Budapestre, Fuméba, Trieszbe, Velenczébe s Bécsbe. Bővebb értesülést nyerhetni az állomásokon s közhelyeken kifüggesztett hirdetésekben.

— **Egyeimi Debreczenben** A debrezeni főiskola tanári kara a tisztántúli egyházkeülethez memorandumot intézett, melyben a főiskolának egyetemné való fejlesztését ajánlja, a mi előbb utóbb mellőzhetetlen.

— **Megyei hírek.** B. Füreden júl. 31-én tartották meg az Anna bált, mely már évek óta nem sikerült oly fényesen, mint az idén. — Szepeszd, a gyönyörű Balaton partjának e szerencsés fekvésű helye, a mely ugyólván magától alakul fürdővé, az idén is a jókedvnek s a családias együttlétnek vonzó tanyája. Fesztelen és egyszerű élet, kellemes erdei sétálók, a Balaton delejes vize és barátságos viszonya a fürdővendégek közt kergetik ott az időt a gyors reptésre. — B. Almádi — Veszprém mellett — fokozatos fejlődést és fellendülést tanusít; van csinos hotelje vendéglője, kávéháza, szép sétányai s bérője mindent elkövet, hogy a vendégek tartózkodását kellemessé tegye. — Keszthelyen az apácázárda kápolnájában felállítandó goth stílyú oltár költségeinek fedezésére tegnap hangversenyt rendeztek. — Felső-Rajkon nagy tűzvolt. Husz lakoház, több gazdasági épület és behordott kazal lett a dühögő elem martaléka. — Amerikai szőlővesszőket a földmívelési miniszterium által megszabott áron folyó évi október 31-ig a miniszteriumhoz fölküldendő tolyamodván alapján meggyekben Tuss Antal, tapolczai vinczellériskolai igazgatóná lehet kapni. — Zala-Egerszegen az iparos tanulók kiállítását e hó 7-én nyitották meg. A kiállítók legtöbbje 2 frt, 1 frt és 50 kros jutalomban részesült. — Madarász Lajos áll. el. isk. tanítót a közoktatási miniszter szolgálatáé're meggyén kir. tanfelügyelőségéhez osztott be. — Zala-Egerszegen f. hó 21-én fogja tartan első miséjét Zechmeister Győző fiatal áldozó pap.

— **József Ágost** főherceg nagykorusi-

tása. Az alcuthi kastélyban családias egyszerűséggel ülték meg e hó 9. József Ágost főherceg huszadik születésnapját. A király majd csak a pécsi hadgyakorlatok idején fogja hivatalosan nagykorúvá nyilvánítani az ifu fejenelmi sarját, de a főhercegi család már előle megünnepelte ezt a nevezetes napot. A községből a kastélyba vivő utat lobbókkal gízitették föl s az alcuthi nép felbuzgósította a cséplés munkáját, hogy kivehesse részét a fenséges család örömeiből. Székesfehérvárról eljött Steiner Fülöp püspök s reggel 9 óraker misét mondott a kastély kápolnájában, Holdházy apát asszisztenciája mellett. Az alcuthi tüzoltóság is kivonult, de a főherceg kívánságára nem teljes díszben, hanem csak egyszerű nyári ruhában. Mise után a főhercegi uradalmak gazdatisztjei Ltbits Adolf jószágigazgató vezetése alatt az ünneplő család elé járultak, kifejezni szerencsekívánataikat. József főherceg és Klotild főhercegnasszony rendkívül szivesen fogadta a tisztelgőket. Ott voltak fenséges szülők körül József Ágost és László főherczek, valamint Mária Dorottyá, Klotild Mária és Erzsébet Henriette főhercegnasszonyok is Holdházy János apátkanonok, az ifu főherceg nevelője, megható beszédet intézett nagykorúvá lett tanítványához. József Ágost azt válaszolta könyvelővel szemmel, hogy tudja, mennyi hálával tartozik nagytudományu nemes nevelőjének s nem fogja elfelejteni soha azt a szeretetet, a melyvel őt Holdházy apát megajándékozta. A tisztelgő uraknak is hálás szívvel mondott köszönetet szerencsekívánataikért. Délben családi ebéd volt, a melyre csak Holdházy apát, a két udvari orvos, Bauer dr. és Schürger dr., továbbá Széchenyi gróf főudvarmester Unterhauer főudvari titkár és a kisenői uradalom küldötte volt hivatalos. Délután néptünnepet rendeztek, este a tüzoltók fákllyakkal vonultak a kastély elé, az alcuthi cigányok pedig szerencsével lepletk meg a fiatal főherceget. A főhercegi családot minden felől elárasztották üdvözlő táviratokkal. Már korán reggel érkezett telegram Szapáry Gyula gróf miniszterelnöktől és a kormány többi tagjaitól. Vaszary Kolozs hercegpri mástól Fehér Ipoly pannonhalmi főapáttól és sok más előkelő személyiségtől. Felhérmege közigazgatási bizottsága, Cziráky Antal gróf indítványára a következő táviratot küldte József Ágost főherczeknek: „Felhérmege együtt levő közigazgatási bizottsága őszinte szívvel jövő hódolatteljes tisztelettel üdvözlí fenségedet nagykorúsítása alkalmából.

— **Hórvát községi választások** többséget biztosítanak a kormánypártnak. A megbukottak közt vannak: Amrus a polgármester és Brestyenzky tanár, kinek indítványa miatt, hogy a koronázási jubileumra ne küldjenek deputácót, oszlatták fel a községtanácsot.

— **Szent István napja Horvátországban** Horvátországban még eddig sohasem ünnepeletk meg az első magyar király névünnepe, sőt Strossmayer püspök bizalmasan meg is tiltotta papjainak, hogy Szent-István emlékére misét szolgáljanak. Így tehát nem ünnepelel sem az egyház, sem a nép, mignem Barros törvénybe iktatta a vasárnap és Szent-István napjának megünneplését. A hórvátok közt a magyarelle nes elemek ép ezért némi elégtelenséggel fogadták ezt a törvényt, melynek értelmében most a hórvát kormány rendelettel meghagyta Horvátország valamennyi törvényhatóságának, hogy Szent-István napját ünnepelejk meg. A hórvát kormány egyúttal beilította az országos vásárok megtartását is.

— **A Szent-István-napi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény szerint Szent-István-napján ugyanazok az elvek szerint tartandó meg mint a munkaszünet, mint a vasárnapokon. Az iparosok és kereskedők által betartandó zárorákra nézve a márczius 8-iki kereskedelmi miniszteri rendelet az irányadó. Olvasóink tájékoztatása végett és feleletül a hozzánk beérkezett nagyszámu kérdésekre itt közöljük azokat a pontokat, a melyek szerint a munkaszünet betartása Szent-István-napján a rendezés szigorubb. Mem szabad nemzeti ünneppapokon lakás-átalakításokat végezni. Tejesen szünetelnie kell a munkának; továbbá a sütőipárnál és az ipari és kereskedelmi irodákban, Gyorsárúk, sör baromfi szállítása, valamint a hizláló anyag és a sertések behajtása szállásokba tilva van. Azok a munkák, melyek az üzem megszakítását nem engedik, épen úgy vegezhetők Szent-István-napján, mint bármely vasárnapon. Minden egyekben a vasárnapi munkaszünet törvénye marad érvényben, tehát egész nap nyitva maradhat a cukrárszok üzlete. Eladhatók újságok, szódavize, élő virágok stb. Délután 2 óráig dolgozhatnak üzlethelyiségükben a fodrászok, déli 12 óráig a kisiparosok, mészárosok és nyitva tarthatják üzletüket a fűszer-, bor-, liszt-, kereskedők és szatócsok. A hói országos vásár van, a munkaszünet rendelete, mint vasárnapokon, úgy Szent-István-napján is érvényességét veszti.

A kolera. A fővárosi tiszti főorvos hivatalbanegymást követik az intézkedések, melyekkel a kolerajárvány behuzozolása esetére a fő- és szék-város közegészségügyi viszonyainak a legjobb állapotba helyezéseivel a nagyobb veszedelmet elhárítani lehet. — A legbiztosabb és leghatásosabb óvszer orvosi tekintélyek állítása szerint a cognac Ennek bevásárlásakor azonban óvatossá kell lenni s csak oly czég gyártmányát elfogadni, melynek jósága el van ismervé. Ily szempontból legjobban ajánljuk gróf Eszterházy Géza anyagföldi gyártmányát, mely francia mód szerint, idegen anyag hozzávegyítése nélkül tiszta borból van készítve. mit eléggé bizonyít az a körülmény, hogy mindazon kilitásokon, melyeken az anyagföldi cognacgyár részt vett, a legelső kitüntéseket nyerte el. Központi iroda: Budapest külső váczut 23 sz.

— **Mikszáth Kálmán** összegyűjtött munkáiból a most beküldött 30.—33. füzet a hírneves szerzőnek „A két koldusdeák” című és regényzámba menő hosszabb elbeszélését tartalmazza. A tudományokra való törekvés sattyója, a műsának buzdítása és a létszólások ellen-tételek szellemes egyestése az, a mi a magyar elbeszélő irodalom e teljes művelőjének mostani munkáját is a régibb alkotások méltó párjává teszi. — A kedélyes humor, mely Mikszáth egyéb novelláiban is nyilvánul, a juvenali szellemtel áthatott guany, mely akármelyek epigrammban is megálhatna, — renek helyzeteket szűl a „Két koldusdeák”-ban is mindenkép olyan, mely kedvencünk népszerűségét okvetlenül emelni fogja, ha ugyan van még széles Magyarországon olvasó, ki Mikszáthot ne szeretné. Igazán öröm az ilyen könyvet lapozni, de nagyobb öröm, ha részleteibe hatolhattunk. Ez a valóban iskolázott szellem terméke, a sokszor csillogó fantaszia szüleménye és kétségbevonhatatlan bizonyítéka annak, hogy Mikszáth nemcsak jó író, de ihletett költő is. — Az előttünk levő füzetek az összegyűjtött munkák VII-ik kötetének képezik már nagyobbik felét. Gyűlnek, gyűlnek, egyre gyűlnek a vasok füzetek és Mikszáth — egész kis könyvtárat potól azoknak, kik derült órákat akarnak élvezni, a mikor olvasnak. — Ajánljuk a füzetes vállalatot mindenkinek, mert az egyes füzetek 35 kros árulhatóvá teszi, hogy azokat tényleg mindenki megszerezhesse. Révai testvérek (Budapest, VJ., váczutca 1.) a vállalat kiadóí, 10 és 20 füzetre előfizetést is elfogadnak.

— **Hazai hírek.** Széchenyi Imre, gr., monarchiánk berlini követe lemondott állásáról. — Vancsa J. balázstváli érsek utódaul Rezei Saivius, orsz. képviselőt, Szabó J. szamosújvári, Mihályi, lugosi s Pável M. nagyvárdi püspököket emlegetik. — Országos dalünnepe rendeznek Budapesten az ország külföldie dalegyesületei f. hó 16—19-én. — Az aratás országszerte ugy mennyiségileg, mint minőségileg közepes sikerrel végződött. A burgyonyát több vidéken pusztítja a peronospora; a hüvelyesek és kerti vetelemények helyenként gyenge termést adtak. Kender, len, dohány közepes, a szőlő pedig kevés termést adott. — Legközelebb megkezdik a katonai tüzoltóságok szervezését az ezredeknél.

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fichel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki Otijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Kak se moramo čuvati od kolere.

Ruske novine pišu, da taj beteg ima svoje gnjezdo vu Indiji, odkud je prvi put došed vu Rusiju ljeta 1823., a od onda do denes pohodil nas je taj beteg već osmi put.

Pojavi toga betega jesu proljev (doli tiranje) i bluvanje, onda krći i navadno smrt.

Taj beteg radja se od nekakvih malih živinical koje se nevide prostim okom već na ršpetir, črez koj se vidi vsaka stvar veksom. A te živinice kotiju se vu nečistih i smradnih mčstih, kak na pčldu vu zahodih (šekretih) i noćnih posteljinah i opravi.

Stoga se mora vse vu najvećsoj čistoci držati, a osobito gde je koji betežnik.

Kak se moremo čuvati 'od toga betega, evo nekoliko naputkov:

1 Nesme se jesti sirova hrana, osobito ne vugno.

2. Voda za piti mora biti čista, a dobro je vu nju mčšati soka od limone ili octa, pak onda piti.

3. Treba kredno živet, vu pravo vrč-

me leći i stati se, piti po menje vina a jesti mertučljivo i vu opredeljeno vrčme i to vsaki put po menje.

4. Kada počme komu zavijati vu že ludcu, ima se odmah predati k doktoru, da se zlu more vu pčetku po mogućnosti na konec stati.

On, koj ima posla s takvim betežnik, mora si ovo zapameti:

Čisto prati noćnu opravu betežnika, njegovo preoblaćilo odmah metati vu kipuću vodu ili karbolnu kiselinu ili klorid živoga srebra, (kaj se vu apotekah more kupiti), nadalje mora si ruke prati vu vru oj vodi, kak već podnesti more, so punom i kefom a onda ih splaviti vu karbolnoj kiselini, koja mora biti vu vsakoj hiži pri ruki.

Čuvar betežnika mora piti vodu sa octom i limenom, a kada se povraća iz zahoda (šekrčta) mora si s takvom vodom vusta izprati.

Izvan čuvara (pazitelja) i doktora nesme se niti velike ljudi niti dčca vu ovu hižu pustiti, gde betežnik leži.

Netreba se anda bojati kolere, ar strašiva vojska izgubi prvije bitku nego je započela.

IZ POVESTI MAGJARSKE.

II.

I. Ilii sveti Štefan. (1000—1038). Štefan sin Gčze, koj je imel još tri kčeri, imenito Gizellu (mater Petrovu) Šaroltu (Aba Šamuela ženu) i Juditu (Boleslava poljskog hercega ženu). Štefan kralj bil je jako mudar i bogaboječ i ladavec. Vu domovini našoj vtemeljil je deset biskupijah, zatim dal je mnogo cirkvah, školah i klostrov napraviti, — nadaril je nje z velikim blagom i desetinom priroda. Poradi njegve vruće ljubavi proti Bogu, zadobil je od II. Silvester pape apoštolski naslov (tituluš dupličnoga križa i kraljevsku korunu, s kojom je bil leta 1000 vu Estergomu korunjen, kakti prvi magjarski kralj.

Štefan ustanovil je magjarsku konstituciju (ustav, glavne pravice). Razdelil magjarski orsang na 72 varmegije (županije) i na čelu vsake varmegije jednoga velikoga komeša (župana). Stanovnike razlučil je na dva reda, kak najmre: na plemenitaše i na proste. Na vojničtvo (soldačiju) obvezal je jedino plemenitaše; nego i protivno vu skrajanju pravica vu spravišču orsačkom, bili su jedino plemenitaši delnici.

Štefan moral je vugno vočuvati z ne-

ZABAVA.

Žena poginuloga.

VIII.

(Dalje.)

Tamošnji zapovedniki isto su govorili, kad sam nje pazljive včinila. Znala sam sigurno, da su revolucionarci kanili napasti, oblokivši jim vojsku pri Szélakni, hofejući joj se gorskim puti doškuljati za hrbtom; no gospoda vojskovodje včevali su više svojim s'uzbenim špionom, koji su njim taki dojavljivali tobožnju navalu na Kőrmőcza.

Oficir nije mogel još k sebi dojt i čudenja, kad mu je najenkrat ordonanc donesel glase, koji su mu do slovece ono dojavljali, kaj je gospa malo prejdi pripovčdala.

Jeli sam ni govorila istinu? rekla je ona slavodobitno.

Oficir joj je podal ruku.

I vi neznate, kak su oni pobegli? zapital je on gospu.

Mislim gorskim puti, — odgovorila je ona nedužno.

Izpod zemlje! črez goru!

Čudnovito! rekla je ona i složila ruke, tobože na začudjenje. Gotovo nemoćuće!

I vu potezih lica te žene bilo je začudjenje i presenečenje čisto prirodno izraženo.

Gdo bi se podstupil i nagadati, da je ona prav pokazala vojskovodji taj put pod zemlji?

Oberster kak da bi bil zevsema ovedočen, da je sad ljepa gospa ne samo njemu odana, već i za njegovu stvar zavzete; zabava šnjom bivala je anda vse življeša; gospa se je šalila, namigavala; mladi oficir počel je vse to više poleg nje se privijati, najprvije kušnul joj je samo ruku, zatim ju je objimal okolo pojasa. Vse to nije medtemtoga bivalo prez odpora s njezine strani. Nazadnje nije već mogel, da gleda rumene vustnice ove gospe, a da mu vu glavu nezavriju nekakve sladke misli; — vsaki njezin pogled još ga više obsenil i on se vse više k njoj privijal, — ali kad nenadjano zagrmi nečij ošter glas na obloku. — Vrata su se odprla i pozvani lajtnant stupi vrlo zauvano vu hižu.

Da bi gdo god vu ov čas došel k obersteru, bil bi nemilo primljen, a kud kam više ov lajtnant, vu kojem je oberster držal za neposlušnoga podredjenika i, kaj je još gorče, potajnoga si nuzljuba.

Stupite vu drugu sobu! doviknul mu je oberster srdito. Kad su pak obedva vu hižu otišli, počel ga nemilosrdno simfati s nepoštovanja stareših i zaradi zanemarivanja dužnosti, dapače spočitaval mu je očito izdajstvo.

Lajtnant se je presenetil od čuda, pak da je k sebi došel za čas, domislil se, da je oberstera zatekel vu vrlo zauvanoj situaciji sa gospom, i pomislil je, da se bude najbolje obranil proti nepoznatoj tužbi, ako bude tvrdil, da se je proti gospi vsigdar ljepo i fino ponašal.

Im to je i prav va' a falinga! Vi niste bili včučeni, da žnjom fino baratate, nego čstro!

Oficir se zmčšal. On je poprijel i rekkel, da se prav s prepučšenja oščroće nbi mogel špotati.

Vi ste pustili obtuženicu, da sama dojde k meni, poleg vsega toga, kaj sam ja zapovedal, da ju date dotirati.

Oficir je potvrdil, da ju je dal s tremi soldati tirati.

Oberster se je razsrdil: — Gospa bude sama najbolje na to o'govorila!

Ov gospon veli, da vas je poslal sim s sprevadjanjem trih soldatov.

Na to je odgovorila gospa posve hladno: — Neznam zaista, čemu sprevadjanje, kad sam svojevoljno sim pošla.

prijatelji kršćanstva. Tak na peldu : Gyula vojvoda Erdeljski znovič je hotel i željel krivu vėru vpeljati, i zato se proti Stefanu popuntal; nego po njem nadvladani, življenja svoje moral je vu temnici dokončati. — Erdeljaka pak sklopila se z Magjarskom i ravnala se po vojvodih.

Zadnjič i vu našedstvu tronu a imal je vno go težkočah. Sin mu Imra vumre i Stefan nije znal koga bi imenuval za naslednika svojega. Iz hite Árpádove bili su ravno još vu življenju : Vazul, Endre i Bela hercegi. Nego Vazul bil je jako raz vuzdani; a ovi pak dva potljam nisu bili zadosta bogobojeći. Stefan onda izbral je za naslednika svojega sestriča Petra.

Hercegi ipak na takov način videći da su zametavani postali, hoteli su Stefana po jednom zločestem dvorskem slugi zaklati dati. Ov ljudomorec stal je već pred posteljom spavajućega kralja; nego na vsu sreću vu prestrašenju svojem opalo mu je oružje, — na koje se prebudi kralj i vikne : „Ako je Bog s menom, gdo proti meni ?!“ Na to se zločinitelj na kolena ponizil, i za oproš enje prosil, kaj je od plemenitog srca kralja i zadobil. Podložni ki Petrovi su Vazulu oči skopali i vu vuha kipućega olova nalejali, — da tak nadalje vladati mogel nebude. Ostali Hercegi su vu Poljsku pobjegli.

Stefan vumrl je leta 1038. Mrtvo tē lo njegovo pokopali su vu Székesfehérváru Desna ruka njegova kakti sveta dra gocenost žuva se vu Budimu, gde na dan svetog Štefana (Augusta 20) i dandanašnji na prošeciji nju okolo nose i puku pokazuju Potlam tak on, kak i sin njegov Imbra vzeti su med svetce.

Domišljati dečak.

Putovali su tri trgovci po svėtu, da vidju, kak se gde živi i dela. Putujući na svojih konjih, dođu ra nekakvo veliko polje i zestanu jednoga dečka, koji je poznati bil ze svoje domišljatosti. Poštelo njim se je, da znjim započnu spomenek, pak ga jeden od njih zapita :

„Dėte odkud ti ovce tiras?“

Dėte jim zsvim na prosto odgovori : „S repa“.

„A kam jih tira?“ zapita ga dalje.

Gospa, vi kakti da me kanite dražiti, rekel je lajtnant srdito; vi ste dapače bili p.oti toj pratnji.

Kad bi tak bilo, čemu bi to tajila? No ja vam očivesto te velim, da sam vas sama tužila.

A ja vam velim, vėrujte mi poštenoj rėci, da je vse to istina, kaj sam ja govoril, rekel je na to lajtnant.

Ako budemo obedva samo tvrdili, da su naši rē i istinite, nebude se doznalo, gdo od nas dvih ima prav. Ja sam sama sim došla, to je istina; nu kad vi dokazujete, da ste me sim poslali s pratnjom, pozovite anda te tri soldate, čijoj pazljivosti ste mene predali; oni budu najbolje mogli posvedočiti.

Lajtnant zmėsal se podpuno. Čutil je, da je pravo poleg nje, a opet je opazal, da se samo protivno more dokazati

Istina je, onih trih soldatov nēga već od onda.

„Na glavu“, odvrne dėte.

„A kud budu te tvoje ovce, gda je o stavis?“

„Kud se koja s glavom obrne, tam i ide,“ odgovori dečak.

Trgovcem se dopadnu odgovori dečaka, pak da se malo našaliju, pustiju se z njim vu daljniji spominak.

„Nam se more, čini, da smo prošastnu noć pri tvojoj materi prenočili,“ reče jeden.

„Verujem, ar vas je noc pritirala,“ odgovori dečak.

„Ali glej, ravno smo dobro večerali,“ reče dalje jeden.

„Morebit da ste i dobro gladni bili,“ odvrne jim opet dečak.

Pak nam je bre spekla i jedno janje, rastaviju dalje.

To se za goste i šika, odvrne on.

Ali je mati tebi ostavila glavu, rekli su trgovci.

Pak glava glavi i ide, a ja sam glava nad ovcami; odvrne opet pastir.

Bormeš se vkanjuješ, ar je dotrčal Šarko, te je glavu požderal, rekli su putniki.

Moral je vu istinu gladen biti, doda dečko.

Nego mu je priselo, ar ga je mati vubila, re eju mu.

Da nēje kriv bil, nebi, odgovori dečko.

Pak ga je hitila na dvorišće, reknu dalje.

Tam je i ležal, dok je živ bil, odvrne jim dečko.

Trgovcem se dečko omili, i oni su odlučili, da ga za sobom vzevu, ako bi hotel. Zato ga zapitaju :

Čuješ, jeli bi hotel ostaviti ovce, pak s nami iti?

Zakaj ne, dajte mi konja, kak ga Vas svaki ima, pak svėtlo oružje, opravu i nekaj penez; namah oću s vami, da i ja vidim, kak je vu svėtu; odgovori dečak.

Trgovci na to privole, odpreju svoje torbe, preobleću ga, daju mu oružje, a i konja mu kupe od nekakvoga ravna nadošloga srećom konjara. Gda je dečak tak zsvim namiren bil, nastave svoj put, i dečak z njimi, ostaviš svoje ovce plandujući po širokom polju.

Čėli božji den sprevedili su šaleći se i

Gospa se porugljivo nasmejala.

Vi nečete po svoj priliki tvrditi, da sam vaše tri soldate putem vmorila i poleg ceste zakopala.

Oberster je pretrgel srdito :

Otidite! rekel je on lajtnantu. Vaših trih soldatov nije nigdar ni bilo. Stavil bum vas pred ratni sud.

Gospa se je igrala ravnodušno s perom, kaj ga je vzela na stolu, kak da ju nebi za vse briga bila.

Da je tužila lajtnanta zaradi zbantovanja, koje je on njoj nanesel, nebi dobla zadovoljšćine; no tvrdeći uprav protivno istini, polučila je svoj cilj podpuno.

(Drugiput dalje).

Priredil :

Glád Ferencz.

smijući. Gda je večer bila, a do sela nikak voga nēsu došli, sklonili su se pod jeden velik kitnjasti hrast, da prenoćiju; konje pak privežu nedalko od sebe pod drugo drėvje.

Legneju se zatim trgovci spat, pak i naš dečak, metnuvši pod glavu svoj stari kožuh, kojeg je sa sobom ponese. Nego mu nikak nēje dalo zaspati, sve mu se je nekaj po glavi vrtilo, da su nebi morebit ti trgovci načinili kakvu šal, koja bi mu do gustoga došla.

Pritajil se je anda, kak da spi, i sve je izpod svojega ko uha mukajtil, nebi li kaj bilo. I doista, gda su trgovci mislili, da dečak čvrsto spi, dignu se oni po svom dogovoru i odvežu njegova konja, odpeljaju ga do bližnje kaľjuž-, te ga ondē svega zamazu, a rep mu i grive zrežeju, te opet na svoje mēsto svežu. On je sve to mirno gledal, i tiho je bil.

Gda su se trgovci opet legli, te i čvrsto zaspali, zdigne se onda naš dečak, obleče svoj kožuh naopak, zeme svoju kosturu, pojde do jednoga konja, prereže mu glavnik i šakom ga vudre vu nozdrve. Konj se splaš i nevidom odleti. Tak je vćinui s jednim konjem, pak s drugim i s trećim; a zatim je odišel opet na svoje mesto, spal je zsvim mirno, kak da niti nikaj nēje bilo.

Gda se je drugi den svitalo, radujuć se vu naprej šali, koju budu imali, poviknu na dečaka, da se stane. On se sedne i stane si trti mamurne svoje oči, a trgovci su mu rekli :

Čnješ brajane, stani se i gledi kakov ti je konj: raztrgali su ga vuki a vkaljali ga Turci.

Dečak se mirno stane, da vidi to čudo, koje se je s njegovim konjem dogodilo.

Pogledavši svojega počne se ogledavati, da vđi, gde su konj trgovcevu, te jih neopazivši nigde, reče :

Ne čudim se, da su mojega konja ukaljali Turci, al se čudim, gde tr vaše poždrli su vuki, da njim nigde nit traga se nezna; a vu mojemu kekečete i smėjete;

Kaj povedaš, da si jezika nepregrižeš i poviknuli su trgovci i skočili su, kak da jih je blėsk zašinu, da vidi, gde su njim konji. Nu gleda sim, gleda tam; ali konjev ga nigde, te nigde, kak da su vu goru prepali.

I zahman je bilo sve iskanje, te su najpotlje morali trgovci pšice dalje klapati, dok si na putu drugih konjah nēsu kupili.

Drugi su dan na isti način pod vedrim nebom spali. Naš mladi domišljatavec bil je opet na pazljivosti, buduć je mislil, da budu trgovci i ovu noć kaj to učinili, ar jim se posel s konji nikak nēje čist videl. Sve su nekam dvoji, da je on jim povrnul šilo za ognjilo, te njim je konje nekam smantral. Zato se je on opet pritajil i čekal je, da vidi kaj budu oni vćinili.

I doista, kak su mislili da on spi, zdigneju se trgovci, sleđeju mu po malom kožuh s glave, pak ga hite vu ogenj i skariju. Dečak je mučal i mislil si je, da bude on to njim vre pošteno povrnul.

Gda su trgovci zaspali, zdigne se opet on, pobere po malo sve njihovo oružje, te zmeče vu on ogenj, vu kojem je njegov kožuh izgoril; pak si onda legne.

Gda je jutro zasvėtlo, prebudiju ti njega trgovci, kak i vćera, govoreći mu :

Hej dečak, ti preveć čvrsto spiš, a neznaš, da se je vrh tebe zdigel orlin i zatepel ti kožuh vu ogenj. Nego je nesrećnik i sam opal vu ogenj, te je i s kožuhom svojim izgoril.

„E dobro“, odgovori dečak, ako je kožu i orlin izgoril, morebit su ostale vu ognju bar kosti orlove Idem da se osvedočim jeli istinu govorite.

Stim se dečak zdigne, pojde k zapretanom ognju, te uzemši drvo, počme po njem čeprkati i van jemati komad po komad željeza od izgoreloga oružja,

Gle, vi prav imate! govoril je dečko. Tu je puna orlovih kostih; tu su rebra, ovo su golénice, ovo noge, a ovo vrat!

Ta se šala trgovcem njeje dopadala. Oni su se pobojali još i za kakvu krupnišu šalu, te su rekli dečku, naj se povrne k svojim ovcam, da su oni siti njegovoga društva.

Dečak se dakak spravi, te je hotel, da se povrne, odkud je i došel. Idi do hudiča, deče! rekli su mu trgovci pri razstanku.

A vi idite do miloga Boga! odgovori jim dečak i zeme put pod noge.

Nu, samo kak je on odišel, pomislili su trgovci, da ipak njeje lépo, da su oni dečaka poslali do hudiča, došim on nje pošilja do miloga Boga.

Da anda nebudu neuljudniši i neobte-saneši od jednoga prostoga pastira, poviknu mu:

Ej stvorenjéce, neželimo ti kaj smo ti rekli, a dečak se obrne i odgovori:

Niti Vam ja, kaj sam vam rekel! i stim odide dečak svojim — a trgovci pak svojim putem.

Pisal:

K. J.

KAJ JE NOVOGA?

Na znánje.

Na mesto 3-ga ov mesec — zbog dež dja neobdržanog porcinkulskog sejma vu Čakovcu, — bude se na 25 ga ov mesec novi sejem obdržaval.

S previšnjeg dvora.

Iz Isla javljaju: Po dovezdašnjih dispozicijah išlo bude Njegovo Veličanstvo izravno iz Isla vu Lemberg k velikim vojnim vježbam. Kakti dan odhadjanja opredeljen je 29. augustuš. Vojne vježbe, pri kojih bude nazočno Njegovo Veličanstvo, dovršile se budu 21-ga septembra vu Pečuhu. Iz Pečuha išel bude zatim vladavec vu Budimpeštu, gde bude 26-ga ili 28 ga septembra odprl delegacije.

Aldovi žege (jake vrućine) vu Ameriki.

Iz Nju-Jorka telegrafirali su, da je ondi 29-ga julija vumrlo 98 ljudih od velike vrućine. Vsega skupa vumrlo je toga dneva vu Nju Jorku 223 persone, med njimi 111 male dece. Špitali su prenapunjeni, Mrtvačnice (kapure) tak su već pune mrtvih, da nemaju već prestora. Vu Čikagu je pomenjkanje vode. — Vu Evropi kolera, vu Braziliji žuta zimica, a vu Nju Jorku vrućina, nevolja je konačno ista.

Sraz cugov vu tunelu.

Na 28-ga julija ob 1 vuri po poldan trenul (srazil) se je vu vel kom tunelu vu Genovi, koji spaja izhodni i zahodni banhof Brignole i Principe, osobni cug, dolazeći iz Pise, s jednim lastcugom. Od

željezničkih ljudih ranjeno je sedem peršon a putniki srečno su vušli pred pogibeljom.

Odlikovanje.

Njegovo Veličanstvo podelilo je ministru financijah dru. Wekerle-u red željezne krune I. razreda. Čelokupna štampa piše najsimpatičnije o toj odliki.

Kolera.

Doktor Daremberg potvrđuje vu novinah, da je epidemija koja lada vu okolici Pariza indijanska kolera, no već vezda henjava. Dne 20-ga julija vumrlo je 400 ljudih.

Sneg vu Italiji.

Iz Brescije javljaju, da je vu visokoležećoj alpskoj dolini „Val Camonica“ na isejskim jezerom ovih dnevv opal snég. Snég je zametal vse gorske steze kak vu mesecu januaru.

Potres vu Grčkoj.

Iz Atene pišu, da je varaš Thebe na kraju propasti. Od poldrug mesec dana opetuju se ondi takvi potresi, da već nega niti jedne biže čele, — a s većinom ih je vnoغو skvarjenih i porušenih. Oi 22 ga julija, kad se je opetuvaj zadnji potres, stanuju ljudi pod vedrim nebom. Od ljeta 1853. ov varaš Thebe već je dvaput potresom podpuo zrušen.

Ribji dežd vu Bosni.

Meteorološka štacija vu Bjelini javlja vu bosanske novine s sljedećom čudnom prirodnom pojavu: V noći od 22-ga na 23 ga julija be-nil je nad Bjelinom pravi orkan (viher) s grmljavinom i bliskavicom. Oluja je potrajala dve pune vure, do 4 vure vu jutro, s debelim dežljom padale su na zemlju dosta gusto male žive ribice, koje su drugoga jutra po vulech nabrala deca, — a spodobni pojav se je opazil i vu okolici Bjeline. Ljudi pripovedaju, da su naši vnoغو ribicah na senčkošah, zemljah i cestah. Po izgledu i formi ove su ribice najviše spodobne ribam »bèlkam«. Ako je ov glas vu ovoj formi istinit, mogel bi se morti tim raztolnačiti, da je vijavica (viher) zdigla gde god iz kojega potoka vodu, a šnjom i ribice, pak kad je potlji pala, onda su opale s njom i ove male ribice.

Griza vu vojsci.

Vu posadi vu Štokerau pojavila se je griza pri 3. eskadroni 13. dragunske regimente. Čudnovito je, da se je i vu Beču i stoga dneva pri ostalih odelah iste regimente vu Rudolfovoj kasarni pojavila ista epidemička bolest (beteg). Vu Štokerau zbetažalo je za nekoliko danah 120 soldatov. Šbog oštre pazljivosti i bošseg hranjenja (bolše košte) beteg je henjal, ter se je 31-ga julija javilo samo 10, a 1-ga augusta samo 5 betežnih soldatov. — Vumrl je vu celo vrème samo jeden soldat.

Senzacionalno obraćenje.

Iz Rima javljaju, da se je patrijarka »Nestoriancov«, Maks Šisnun, obrnul na katoličansku veru. Dostojanstvo patrijarke sačuvalo se je vu familiji Šisnuna od više stoletja, a on je vezla pred katoličko kaldejskim nadbiskupom od Urnie Tomašom Andanum premenil veru. Nestrojanci, nasledujući pèdu svojega patrijarke, prehadja ju vezda na čopore na katoličansku veru.

Doktori vu austrijskih zemljah.

Povodom grožeće se pogibelji od kolere zanimivo je znati, koliko se nahadja doktorov vu raznih zemljah, koji bi mogli pružiti pomoć. Po zadnjem pucnom popisu od ljeta 1890. bilo je vu svih austrijskih zemljah 7363 doktorov, ter je poprečno odpađal jeden doktor na 3245 osobah. Zemlje (orsagi) se redaju ovak: Dolnja Austrija ima 2041 doktora (1 doktor na 304 persone), — Trst s kotarom 102 doktora (1 doktor na 1544 persone), — Tirolska 418 doktorov (1 doktor na 1944 persone), — Solnegrad 89 doktorov [1 doktor na 1950 person), — Vorarlberzka 58 doktorov (1 doktor na 2001 personu), — Gornja Austrija 328 doktorov (1 doktor na 2396 personah), — Štajerska 502 doktora (1 doktor na 2555 persone), — Česka 1691 doktor (1 doktor na 3455 person), — Koruška ima 103 doktora (1 doktor na 3505 persone) — Moravska 619 doktorov (1 doktor na 3678 person), — Dalmacija ima 133 doktorov (1 doktor na 4451 personu), — Gorica i Gradiška imaju 43 doktore (1 doktor na 5123 persone), — Istra ima 60 doktorov (1 doktor na 5293 persone), — Kranjska ima 77 doktorov (1 doktor na 6480 person), — Šlezka ima 890 doktorov (1 doktor na 7425 persone), — Bukovina ima 81 doktora (1 doktor na 7983 persone. — Za Galiciju nepredleži nam broj, no izvjestno je, da se ona nahadja na zadnjem ili predzadnjem mestu, — a po tom se more prevideti, da su prav one zemlje na slabeše obskrbljene s doktori, vu kojih bi se mogla kolera najprvije pojaviti.

Nekaj za kratek čas.

1.

Iz Kasarne.

Kaprol: Džber soldat mora svoju pušku isto tak ljubiti, kak god i svoju kuharicu.

2.

Iz skele.

Učitelj: Ivica, poveć mi koju četverozau živinu.

Dijak: Pes.

Učitelj: Džbro je, poveć mi još koju.

Dijak: Vuk.

Učitelj: Hajda, poveć još jednu.

Dijak: Hroš.

Učitelj: Nevalja, dragi moj, im hrošč ima šest nog.

Dijak: Ali dvè noge moreju se mu odtrgati.

3.

Vugoden betežnik.

Doktor: Jeli ste betežni?

Betežnik: Dakak, drugač nebi bil vu postelji.

Doktor: Gde ste betežni?

Betežnik: Vu postelji.

Doktor: Kaj vam fali?

Betežnik: Zdravje.

Doktor: Jeli bi vas previziteroval?

Betežnik: To znate najbolje sami.

Doktor: Ako budete tak odgovarjal, naj vas vrači vrag.

Betežnik: Zovite ga, im i onak nemrem nikaj opraviti s vami.

Složil:

Glád Ferenc

NYILTTÉR.

Fekete, fehér és színes damast selymeket méterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig (38 különböző fajtában) szállít, egyes megrendelt egyes öltönyökre vagy egész végekben is póstáber és vämmen-tesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerkesztő

Cena žitka — Gabona árak

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent. || frt kr.

Buza	Pšenica	6 7.
Zab	Zob	5 25
Rozs	Hrž	5.75 6.25
Kukoricza	Kuruza	5 05
Árpa	Ječmen	525. 5.75
Fehér bab	Grah beli	6 —
Sárga >	> žuti	4 50
Vegyes >	> zmešan	4 —

LOTERIJA.

Buda 7-ga augusztusa 1892.

67 45 74 1 52

COGNAC-QUINT-KIVONAT.

Kittinő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatt készítésére, mely a valódi francia cognacotl semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességét.
Ára 1 kilónak (előg 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítési utasítás ingyen mellékeltek. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakarítás

érhető el felülmulhatlan **pálinka-erősítő-kivonat** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes ízét ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasítással együtt.
E különlegességekön kívül ajánlom még valamennyi **essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likörök, szeszestálok, cezet és borezet** készítésére felülmulhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékel-
tetnek. 155

Arjegyzék ingyen.

egészséges gyártmányokért kezeséget vállalom.

Pollák Károly Fülöp
essencia-különlegességek gyára Prágában
(Tisztes képviselők kerestetnek.)

286 szám 892.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. jbiróság 2716|892 számú végzése által Benedikt E. és fia végrehajtató javára Schwarz J. ellen 493 frt 3 kr. tőke s ennek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 410 fit 60 krra becsült szoba butorok, vegyes árak, gazdasági eszközök, egy ló és két kocsiból álló ingóságoknak nyilvános árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Nedeliczen leendő eszközlésére

1892. évi augusztus hó 19-én d. e. 9 óraja

határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok ezen árve-

résen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladotai fognak.

Mindezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan, 1892. évi augusztus hó 7-ik napján.

554.

MOLNÁR
kiküldött bir. végrehajtó.

H i r d e t m é n y.

Csáktornya mezőváros előljárósága által ezennel közhírré tétetik, miként a folyó évi augusztus hó 3-ára engedélyezett de a zápor eső miatt meg nem tarthatott országos vásár helyett

folyó évi augusztus hó 25-én

p ó t v á s á r

fog tartatni.

Csáktornyan 1892. évi augusztus hó 11-én

556 1 - 2

A városi előljáróság.

Pályázati hirdetmény.

A mura-szent-mártoni rom, kath. elemi iskolánál üresedésben levő

tanítónői állomásra

pályázat hirdettetik.

Évi fizetés 300 frt, egy szobából álló lakás és 5 öl tűzifa. A pályázni akarók, a kiktől a magyar és horvát nyelv tudása megkívántatik, olmányokkal vagy azok hiteles másolatával ellátott kérvényüket

augusztus 20-ig

az alulirothoz beküldeni sziveskedjenek. — Ezen állomásért okleveles tanítók is pályázhatnak.

Kelt Mura-Szent-Mártonban 1892. évi augusztus hó 4-én.

Kecskés Ferencz

555 1—1

iskolaszéki elnök.

Hirdetmény.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet közlartásához szükséges

hus, kenyér, zsemlye és liszt

beszolgáltatása verseny útján, vállalkozóknak adatik ki,

Felhivatnak tehát a jogosult iparosok, hogy ajánlataikat

f. évi augusztus hó 22-ig

az intézet igazgatóságánál adják be.

Csáktornya, 1892. évi augusztus hó 5-én.

Margitai József

553 2—2.

igazgató.

Gyönyörű miniatűr magán-vevők részé-
re ingyen és bérmentve.
Mintakönyvek szabók számára bérmentet-
lenül.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas Clerus szá-
mára, szabályszerű kelmék cs. és kir. hivata-
latnoki egyenruhákra, továbbá vete-
rán-, tűszelő, tornász-, eseléd-egyen-
ruhákra is, teke- és játékosztásra
való posztó, loden, vízmentes is vadász-
kabátokra, mosókelmék, utazó-plat-
dek 4-12 frtig stb.

Aki jutányos, becsületos, tartós, szíves
gyapju-posztósrut, nem pedig a minden-
felől kínálgatott s a szabó fáradságára s
költségére sem érdemes olcsó rongyo-
kat akar vásárolni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brűnben

Allandó posztóraktár egy fél millió frton
feltölti értékben.

Legnagyobb szétküldési üzlet a Kontinensen.
Figyelmeztetésül! A t. c. közönséget övom
azon cégektől, a kik u. n. „maradékokat“ és
„szelvényeket“ 3-10 méteres darabokban és
u. n. „szelvényeket“ szalonruhákhoz kínálnak.
Már ezekből az egyforma hosszúságokból
nyilvánvaló a szédélés, mert az ily maradé-
kok stb. nem divatos, elformított és elár-
sithatlan darabokból vannak vagdaiva.
— Az ily poszék-áru, a melyet ezen cégek
2 od. vagy 3-ad kézből vesznek össze, a vé-
telárnak alig egy harmadát éri meg.
szétküldés csak utánvétellel; 10 frton
feltölti bérmentve.

Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz,
506 17-20. francia nyelven.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

Mindennemű ruha kelmék, fekete és
színes kasmérok, kreton, voil, szefir
parket, valódi rumburgi és kreász
vászon, chiffon, ágy és asztal teri-
tők, mindennemű szőnyeg, selyem, gyapju
és mosó kendők, téli nagy kendők, fehér és színes
valódi vászon zsebkendők, posztó és férfi ruha-
szövetek, továbbá

férfi, női és gyermek czipők és kalapok
mindennemű tugek, gallérok, selyem nyakkendők,
hartsnyak, fehér és színes kötő pamut, bársony és
selyem szalagok

szabott árak mellett

a beszerzési árnál tetemesen olcsóbban adatkak el.

MAYER S-nél
Csáktornyan.

995 22-23.

Férfi, női és gyermek czipők és kalapok.

Mindennemű ruha kelmék.

A beszerzési áron alól.

Legyünk elővigyázatosak a
„ZACHERLIN“ vásárlásánál.

Vevő: „... Nyitott csomagban rovarport nem
fogadok el, hisz „Zacherlin“ kértem!
Ezen különlegességet joggal dicsérik a leghat-
hatósabb irtó szernek mindenféle rovar ellen
és azért csakis: egy lepecsételt üveget Zacherlin
felírással fogadhatok el!.

Arak:

15 kr., 30 kr., 50
kr., 1 frt.

Kapható:

Csáktornyan:

Strahia Testvérek,
Gráner „
Heinrich Miksa,
Gönczy L. gyógysz.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor, gyógysz
Freyer Fülöp.

Berlak:

Sosterics Pál,
Kramarits Victor.

508 10-10